
Vergaderjaar 2020–2021

---

35 850 XIV

Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (XIV) en het Diergezondheidsfonds (F) voor het jaar 2021 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

INHOUDSOPGAVE

A.	ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL	3
B.	BEGROTINGSTOELICHTING	4
1	Leeswijzer	4
2	Beleid	5
	Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties	5
3	Beleidsartikelen	9
	Artikel 21 Land- en tuinbouw en veehouderij	9
	Artikel 22 Natuur, visserij en gebiedsgericht werken	13
	Artikel 23 Kennis en innovatie	17
	Artikel 24 Uitvoering en toezicht	19
4	Niet-beleidsartikelen	21
	Artikel 50 Apparaat	21
	Artikel 51 Nog onverdeeld	22
5	Agentschappen	23
5.1	Agentschap NVWA	23
6	De begroting van het Diergezondheidsfonds (DGF)	26

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting worden op grond van [artikel 2.3, eerste lid](#) van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2021 wijzigingen aan te brengen in:

1. de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit;
2. de begrotingsstaat inzake het agentschap de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit van dit ministerie;
3. de begrotingsstaat voor het begrotingsfonds Diergezondheidsfonds

Vanwege de spoedeisende maatregelen is op 15 februari de eerste incidentele supplettoire begroting naar de Tweede Kamer verzonden. De behandeling in de Staten-Generaal heeft nog niet plaatsgevonden. Om deze reden is de in de begrotingsstaat opgenomen stand nog niet door de beide Kamers bekrachtigd. Vanwege de snelle opeenvolging van begrotingswetsvoorstellen, om het budgetrecht van de Staten-Generaal te waarborgen, bevat de kolom 'vastgestelde begroting' zowel de vastgestelde stand bij ontwerpbegroting als de mutaties die bij incidentele supplettoire begroting zijn opgenomen.

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,

C. J. Schouten

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

Ondergrenzen conform RBV		
Omvang begrotingsartikel (stand ontwerpbegroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 < 1000	5	10
=> 1000	10	20

Overzicht coronamaatregelen

Hieronder een overzicht van de coronamaatregelen met daarin de coronagerelateerde uitgaven vanuit de begroting van het Ministerie van LNV. Een uitgebreid overzicht is te vinden op Overheidsfinancien in coronatijd op [Rijksfinancien.nl](https://rijksfinancien.nl).

Overzicht coronamaatregelen (bedragen x € 1 mln)					
Artikel	Naam maatregel	Kamerstuk	Bedrag verplichtingen	Bedrag uitgaven	Bedrag ontvangsten
21	Vervroegd verbod pelsdierhouderij	Kamerstuk 35633, nr. 6	122,5	122,5	
21	Tegemoetkoming vaste lasten	Kamerstuk 35420, nr. 217	20	20	
21	Derde steun- en herstelpakket i.v.m. Corona - Dierentuinen	Kamerstuk 35420, nr. 105	39	39	
21	Steunmaatregelen voor de tuinbouw en de fritesaardappelsector	Kamerstuk 35650-XIV, nr. 4	43	43	
21	Gelijktrekken subsidiegrens TVL voor land – en tuinbouw	Kamerstuk 35420 (verzending eind mei 2021)	20	20	

2 Beleid

Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties

Belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2021 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Artikelnummer	Uitgaven 2021
Vastgestelde begroting 2021		2.065.497
ISB mutaties	21	224.500
Vastgestelde begroting na ISB		2.289.997
Belangrijkste suppletoire mutaties		
Gelijktrekken subsidiegrens TVL voor land- en tuinbouw	21	20.000
Kasschuif budget sanering varkenshouderij (srv)	21	12.000
Led in de glastuinbouw (urgenda 2.0)	21	25.000
Onttrekking tbv sloop- en ombouwregeling pelsdierhouderij	21	10.274
Onttrekking begrotingsreserve stikstof natuurherstel	22	21.600
Middelen gerichte opkoop 1e tranche uit begrotingsreserve stikstof	22	99.529
Gerichte opkoop desaldering	22	110.000
Marker wadden	22	5.796
Stikstof: aanpak pas-melders	22	4.800
Kasschuif veenweide	22	- 14.476
Kasschuif gerichte opkoop	22	- 212.898
Kasschuif regeling versneld natuurherstel rvo	22	- 68.612
NVWA reistijd=werktijd	24	4.800
NVWA retributiedemping		13.900
Loon- en prijsbijstellingstranche 2021	51	41.588
Eindejaarsmarge	51	13.745
Overige mutaties	div	- 17.022
Stand 1e suppletoire begroting 2021		2.360.021

Toelichting

Gelijktrekken subsidiegrens TVL voor land- en tuinbouw

Voor het derde kwartaal van dit jaar reserveert het kabinet € 20 mln. om middelgrote bedrijven in de land- en tuinbouw gebruik te laten maken van de hogere subsidiegrens voor de tegemoetkoming vaste lasten (TVL). De verwachting is dat er meer land- en tuinbouwbedrijven tegen de grens van de reguliere TVL aanlopen.

Kasschuif budget sanering varkenshouderij (srv)

De uitvoering van de regeling Sanering Varkenshouderij (Srv) is in 2020 vertraagd door het grote aantal aanvragen en de complexiteit van controles. Dit heeft tot gevolg gehad dat de geplande uitgaven van 2020 in 2021 plaatsvinden. Hiertoe is via een kasschuif € 57 mln. overgeheveld vanuit 2020 naar 2021. De geplande uitgaven van € 45 mln. die voor 2021 waren voorzien, schuiven door de vertraging door naar 2022. Per saldo leidt dit voor 2021 tot verhoging van het budget met € 12 mln.

LED in de glastuinbouw

Het budget voor subsidies in de bestaande Energie-efficiënte Glastuinbouw (EG-) regeling wordt verhoogd met € 25 mln. Hiermee kan de SONT-verlichting (de algemeen toegepaste assimilatieverlichting in kassen)

worden vervangen door full spectrum LED-verlichting met een equivalente lichtopbrengst bij een lager energieverbruik. Met deze maatregel kan op circa 100 ha SONT-verlichting worden vervangen door LED, wat ongeveer een reductie van 0,025 Mton CO₂ per jaar oplevert. Deze maatregel maakt deel uit van het Urgenda 2.0 pakket.

Onttrekking tbv sloop- en ombouwregeling pelsdierhouderij

Dit betreft een onttrekking van € 10,3 mln. aan de begrotingsreserve landbouw ten behoeve van de gewijzigde sloop- en ombouwregeling voor de pelsdierhouderij. In 2021 zal er € 12 mln. nodig zijn, in de jaren 2022 tot en met 2026 € 3 mln. per jaar. Het totaal benodigde budget wordt daarmee geraamd op € 27 mln.

Onttrekking begrotingsreserve stikstof natuurherstel

Omdat de begrotingsreserve stikstof conform afspraak ophoudt te bestaan in 2021, worden de voor natuurherstel bestemde middelen nu onttrokken aan de reserve en toegevoegd aan het budget van artikel 22 op de begroting. De middelen worden ingezet voor de Regeling versneld natuurherstel (€ 20,1 mln.) en voor de uitvoeringskosten van € 1,5 mln.

Middelen gerichte opkoop 1e tranche uit begrotingsreserve stikstof

Eind 2020 is de Regeling provinciale aankoop veehouderijen nabij natuurgebieden (gerichte opkoop) geopend. Bij Slotwet 2020 zijn de resterende middelen van € 99,5 mln. voor de eerste tranche van deze regeling teruggestort in de begrotingsreserve stikstof. Deze middelen worden nu aan de begrotingsreserve onttrokken en aan het opdrachtenbudget van artikel 22 toegevoegd.

Gerichte opkoop desaldering

De resterende middelen van € 110 mln. voor de tweede en derde tranche van de Regeling provinciale aankoop veehouderijen nabij natuurgebieden worden aan de begrotingsreserve onttrokken en toegevoegd aan het opdrachten-budget.

Marker Wadden

De bijdrage aan de financiering van het project Verlengde Fase 1, Marker Wadden van € 5,8 mln. wordt aan de LNV begroting toegevoegd. Deze middelen worden ingezet om te voldoen aan de financiële afspraken zoals vastgelegd in de Derde aanvulling op samenwerkingsovereenkomst Eerste Fase Marker Wadden.

Stikstof: aanpak Pas-melders

Er wordt € 4,8 mln. aan het budget toegevoegd voor de Aanpak PAS-melders. Met het vervallen van het PAS zijn projecten die leiden tot emissie/stikstofdepositie projecten alsnog vergunningplichtig geworden. Dit brengt kosten met zich mee en met deze verhoging worden middelen gereserveerd ten behoeve van een vergoeding/tegemoetkoming in de kosten voor PAS-melders.

Kasschuif Veenweide

Met deze kasschuif worden de klimaatakkoordmiddelen voor pilots en onderzoeken veenweide doorgeschoven naar de periode 2022 t/m 2025. Hierdoor wordt het budget voor 2021 met € 14,5 mln. verlaagd.

Kasschuif gerichte opkoop

De resterende middelen van voor de eerste, tweede en derde tranche van de Regeling provinciale aankoop veehouderijen nabij natuurgebieden worden in 2021 vanuit de begrotingsreserve stikstof aan het opdrachtenbudget toegevoegd. Met deze kasschuif worden de middelen naar de periode 2022-2024 doorgeschoven. In totaal wordt er € 212,9 mln. doorgeschoven.

Kasschuif regeling versneld natuurherstel RVO

Voor de 1e tranche van de Regeling versneld natuurherstel is in totaal € 81,6 mln. beschikbaar. In de 1e tranche van de regeling kunnen terreinbeheerders van een stikstofgevoelig Natura 2000-gebied subsidie aanvragen voor het uitvoeren van natuurherstel. De bevoorschotting van de subsidie vindt over een periode van vier jaar plaats. Omdat de begrotingsreserve stikstof conform afspraak ophoudt te bestaan in 2021, worden de voor deze regeling bestemde middelen nu onttrokken aan de reserve en toegevoegd aan het budget voor artikel 22 op de begroting. Vervolgens is een deel van de beschikbare middelen, namelijk € 68,6 mln., met een kasschuif doorgeschoven naar latere jaren.

NVWA reistijd=werktijd

Voor het terugdraaien van de taakstelling Reistijd = werktijd wordt er € 4,8 mln. aan het budget toegevoegd. Deze uit 2014 stammende taakstelling was opgelegd om de reistijd van ambulante medewerkers niet meer als werktijd te zien.

NVWA retributiedemping

Er wordt € 13,9 mln. toegevoegd voor retributiedempingen. Deze kosten worden gedekt door de voorziene onderuitputting NVWA.

Belangrijkste suppletoire ontvangstenmutaties 2021 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Artikelnummer	Ontvangsten 2021
Vastgestelde begroting 2021		237.139
Belangrijkste suppletoire mutaties		
Gerichte opkoop desaldering	22	110.000
Middelen gerichte opkoop 1e tranche uit begrotingsreserve stikstof	22	99.529
Onttrekking begrotingsreserve stikstof natuurherstel	22	21.600
Onttrekking tbv sloop- en ombouwregeling pelsdierhouderij	21	10.274
Overige mutaties	div	4.031
Stand 1e suppletoire begroting 2021		482.573

Toelichting

Gerichte opkoop desaldering

Naast de reservering van de 1e tranche middelen wordt ook het resterende budget in de begrotingsreserve stikstof van € 110 mln., die bestemd is voor de tweede en derde tranche van de Regeling, onttrokken aan de reserve en via een desaldering overgeheveld naar het uitgavenbudget.

Middelen gerichte opkoop 1e tranche

De middelen voor het budget van de 1e tranche van de Regeling provinciale aankoop veehouderijen nabij natuurgebieden worden onttrokken uit de begrotingsreserve stikstof. Hiervan is € 99,5 mln. gereserveerd voor de 1e tranche van de Regeling provinciale aankoop veehouderijen nabij natuurgebieden.

Onttrekking begrotingsreserve stikstof natuurherstel

De ontvangsten op artikel 22 worden met € 21,6 mln. verhoogd vanwege een onttrekking uit de begrotingsreserve stikstof van € 21,6 mln. voor de middelen die worden ingezet voor de Regeling versneld natuurherstel (€ 20,1 mln.) en voor de uitvoeringkosten (€ 1,5 mln.).

Onttrekking begrotingsreserve landbouw sloop- en ombouwregeling pelsdierhouderij

De ontvangsten op artikel 21 worden met € 10,3 mln. verhoogd vanwege een onttrekking uit de begrotingsreserve landbouw voor de middelen die worden ingezet ten behoeve van de gewijzigde sloop- en ombouwregeling voor de pelsdierhouderij.

3 Beleidsartikelen

Artikel 21 Land- en tuinbouw en veehouderij

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid art.21 (bedragen x € 1.000)									
	Ontwerpbe- grotting 2021 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amende- menten (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3)=(1)+(2)	mutatie 2021	Stand 1e suppletoire	mutatie 2022	mutatie 2023	mutatie 2024	mutatie 2025
			0	0	0	0	0	0	0
Verplichtingen	328.700	209.093	537.793	56.243	594.036	37.576	- 8.887	- 10.308	- 80
Garantie verplichtingen	124.627		124.627	0	124.627	0	0	0	0
Waarvan overige verplichtingen	204.073	209.093	413.166	56.243	469.409	37.576	- 8.887	- 10.308	- 80
Uitgaven	549.247	224.240	773.487	55.969	829.456	36.896	- 9.309	- 10.561	- 892
Waarvan juridisch verplicht	91%		91%						
Subsidies	430.846	224.240	655.086	62.740	717.826	35.507	- 6.804	- 9.213	77
Sociaal economische positie boeren	5.786	142.500	148.286	31.600	179.886	- 799	- 1.896	- 1.374	- 1.260
Duurzame veehouderij	370.532	38.740	409.272	30.489	439.761	44.292	78	- 253	- 812
Glastuinbouw en weerbare planten en teeltsystemen	27.528	43.000	70.528	13.351	83.879	- 8.586	- 8.586	- 8.586	1.649
Mestbeleid	27.000	0	27.000	- 12.700	14.300	600	3.600	1.000	500
Garanties	5.432		5.432	0	5.432	0	0	0	0
Bijdrage borgstellingsreserve	3.627		3.627	0	3.627	0	0	0	0
Verliesdeclaraties borgstellingsfaciliteit	1.805		1.805	0	1.805	0	0	0	0
Opdrachten	86.752		86.752	- 2.686	84.066	5.858	1.964	3.121	3.500
Sociaal economische positie boeren	1.717		1.717	250	1.967	600	600	600	600
Duurzame veehouderij	23.365		23.365	- 1.829	21.536	- 866	- 666	553	812
Glastuinbouw en weerbare planten en teeltsystemen	20.668		20.668	777	21.445	1.280	730	730	850
Mestbeleid	19.874		19.874	- 4.667	15.207	- 275	0	0	0
Diergezondheid en dierenwelzijn	9.086		9.086	3.300	12.386	4.475	1.098	1.288	1.288
Voedselzekerheid en internationale agrarische samenwerking	4.993		4.993	- 32	4.961	190	0	0	0
Integraal Voedselbeleid	7.049		7.049	- 485	6.564	454	202	- 50	- 50
Diergezondheid, dierenwelzijn	0		0	0	0	0	0	0	0
Bijdragen aan ZBO / RWT	9.941		9.941	- 5.053	4.888	- 4.687	- 4.687	- 4.687	- 4.687
College toelating gewasbeschermingsmiddelen en biociden	1.261		1.261	0	1.261	0	0	0	0
Centrale Commissie Dierproeven	2.166		2.166	- 2.166	0	0	0	0	0
Medebewind / voormalige productschappen	1.387		1.387	- 1.387	0	- 1.387	- 1.387	- 1.387	- 1.387
Raad voor de Plantenrassen	827		827	500	1.327	500	500	500	500
Keuringsdiensten	4.300		4.300	- 2.000	2.300	- 3.800	- 3.800	- 3.800	- 3.800
Bijdragen aan (internationale) organisaties	10.889		10.889	968	11.857	218	218	218	218
FAO en overige contributies	10.889		10.889	968	11.857	218	218	218	218
Storting begrotingsreserve	0		0	0	0	0	0	0	0

	Ontwerpbe- grotting 2021 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amende- menten (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3)=(1)+(2)	mutatie 2021	Stand 1e suppletoire	mutatie 2022	mutatie 2023	mutatie 2024	mutatie 2025
Storting begrotingsreserve landbouw	0		0	0	0	0	0	0	0
Storting begrotingsreserve apurement	0		0	0	0	0	0	0	0
Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken	5.387		5.387	0	5.387	0	0	0	0
Diergezondheidsfonds	5.387		5.387	0	5.387	0	0	0	0
Ontvangsten	39.580		39.580	13.505	53.085	190	0	0	0
Sociaal economische positie boeren	245		245	0	245	0	0	0	0
Agroketens	0		0	0	0	0	0	0	0
Agrarische innovatie en overig	0		0	0	0	0	0	0	0
Mestbeleid	7.209		7.209	0	7.209	0	0	0	0
Garanties	1.800		1.800	0	1.800	0	0	0	0
Weerbare planten en teeltsystemen	0		0	0	0	0	0	0	0
Diergezondheid en dierenwelzijn	11.600		11.600	- 300	11.300	0	0	0	0
Voedselzekerheid en internationale agrarische samenwerking	5.926		5.926	0	5.926	0	0	0	0
Onttrekkingen begrotingsreserves	10.500		10.500	13.805	24.305	190	0	0	0
ZBO's / RWT's	2.300		2.300	0	2.300	0	0	0	0

Toelichting op de uitgaven

Subsidies

Sociaal economische positie boeren

Het grootste gedeelte van deze mutatie betreft de middelen gereserveerd om middelgrote bedrijven in de land- en tuinbouwsector gebruik te laten maken van de hogere subsidiegrens voor de tegemoetkoming vaste lasten (TVL) (€ 20 mln.). De verwachting is dat er meer land- en tuinbouwbedrijven tegen de grens van de reguliere TVL aanlopen.

Daarnaast betreft deze mutatie een verhoging van budget door een onttrekking van middelen aan de begrotingsreserve landbouw. Het gaat om middelen ten behoeve van de gewijzigde sloop- en ombouwregeling voor de pelsdierhouderij (€ 10,3 mln.). Ook is er een onttrekking aan de begrotingsreserve apurement aan het budget toegevoegd ten behoeve van een opgelegde EU correctie op de regeling «genetically modified organisms» (GMO's) (€ 1,6 mln.). Het budget voor de programmakosten Vervroegd verbod pelsdierhouderij is naar beneden bijgesteld (€ 0,3 mln.).

Duurzame veehouderij

Deze mutatie wordt vooral veroorzaakt doordat de uitvoering van de regeling Sanering Varkenshouderij (Srv) in 2020 vertraagd is. Dit heeft tot gevolg gehad dat de geplande uitgaven van dat jaar in 2021 plaatsvinden (€ 74,9 mln.). Tevens verschuiven uitgaven die voor 2021 waren voorzien door naar 2022 (€ 45 mln.). Per saldo neemt het budget voor de Srv voor 2021 toe met € 29,9 mln.

Daarnaast wordt het subsidiebudget voor Duurzame veehouderij verhoogd met € 1,6 mln. middels een onttrekking aan de begrotingsreserve landbouw ten behoeve van de subsidieregeling brongerichte verduurzaming stallen pluimveehouderij.

Ten slotte waren er nog diverse kleine mutaties waardoor het budget voor duurzame veehouderij per saldo toeneemt met € 30,5 mln.

Glastuinbouw en weerbare planten en teeltsystemen

Deze mutatie betreft onder andere een verhoging van budget (€ 25 mln.) ten behoeve van LED (Urgenda 2.0) in de bestaande Energie-efficiëntie Glastuinbouw regeling. Tevens worden er door een kasschuif middelen naar 2025 en 2026 doorgeschoven (€ 11,5 mln. in 2021, € 8,4 mln. per jaar van 2022 tot en met 2024) zodat deze alsnog ingezet kunnen worden wanneer de subsidieregeling naar verwachting meer aanvragen zal hebben.

Mestbeleid

Deze mutatie betreft een verlaging van het budget doordat de subsidieregelingen voor de investeringen in kunstmestvervanging en mestverwerking (€ 5,5 mln. in 2021 en € 3,5 mln. in 2022) en voor de regeling Waterbassins (€ 7,2 mln.) later opengaan dan oorspronkelijk gepland. Via een kasschuif worden de middelen doorgeschoven naar volgende jaren.

Opdrachten

Mestbeleid

Er wordt € 2,8 mln. overgeheveld naar artikel 23, subsidies voor beleidsondersteunend onderzoek (€ 1,1 mln.) en naar artikel 24, bijdrage aan de NVWA (€ 1,5 mln.) ten behoeve van de opdracht omtrent het 6^e Actieprogramma nitraat. Daarnaast is het budget voor opdrachten Mestbeleid verlaagd in verband met een overheveling van middelen naar artikel 50 vanwege de inzet van extra capaciteit binnen het programma Versterkte Handhavingsstrategie (€ 1 mln.).

Ten slotte waren er nog diverse kleine mutaties, waaronder de Milieueffectrapportage voor het 7^e Actieprogramma Nitraat (€ 0,5 mln.), de continuering van de CBS-meststatistieken (€ 0,3 mln.) en een pilot voor het monitoren van waterkwaliteit (€ 0,3 mln.), waardoor het budget per saldo afneemt met € 4,7 mln.

Diergezondheid en dierenwelzijn

De raming voor de uitgaven wordt met € 3,3 mln. verhoogd. Dit hangt samen met verwachte hogere uitgaven voor de opslag van in beslag genomen dieren (€ 2,3 mln.), veterinaire diensten Saba en Sint Eustatius (€ 0,4 mln.) en Antibioticaresistentie (€ 0,4 mln.). Daarnaast ontvangt LNV vanaf 2021 structureel € 0,5 mln. van J&V als gevolg van werklasterverhuizing van politie naar de Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming (LID) en zijn de geraamde kosten voor WOB-verzoeken van de Centrale Commissie Dierproeven € 0,3 mln. lager dan verwacht.

Bijdrage aan ZBO / RWT

Keuringsdiensten

Deze mutatie van € 2 mln. wordt met name veroorzaakt door onderuitputting vanwege meevallende uitgaven ten behoeve van de Brexit bij ZBO's (€ 3 mln.). In de jaren 2022 tot en met 2026 zal dit bedrag jaarlijks € 3,8 mln.

bedragen. Naast deze meevaller is de mutatie in 2021 afgenomen met € 1 mln. door kosten voor wettelijke taken van SKAL die niet kunnen worden verhaald op aangesloten marktdeelnemers.

Toelichting op de ontvangsten

Onttrekkingen begrotingsreserves

Deze mutatie bestaat uit de ontvangsten die samenhangen met een aantal onttrekkingen aan begrotingsreserves. Het betreft onder andere de volgende onttrekkingen:

- Onttrekking van € 10,3 mln. aan de begrotingsreserve landbouw in verband met de gewijzigde sloop- en ombouwregeling voor de pelsdierhouderij
- Onttrekking van € 1,6 mln. aan de begrotingsreserve landbouw in verband met subsidie brongerichte verduurzaming stallen pluimveehouderij
- Onttrekking van € 1,6 mln. aan de begrotingsreserve apurement in verband met een opgelegde EU correctie op de regeling GMO's.

De ontvangsten worden gedesaldeerd naar de uitgaven op dit artikel, onderdelen subsidies Sociaal economische positie boeren en duurzame veehouderij.

Artikel 22 Natuur, visserij en gebiedsgericht werken

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid art.22 (bedragen x € 1.000)									
	Ontwerpbe- groting 2021 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amende- menten (2)	Vastgestelde begroting 2021 (3)=(1)+(2)	mutatie 2021	Stand 1e suppletoire	mutatie 2022	mutatie 2023	mutatie 2024	mutatie 2025
			0	0	0	0	0	0	0
Verplichtingen	676.407	0	676.407	14.778	691.185	207.581	- 3.082	4.949	3.068
Garantie verplichtingen			0	0	0	0	0	0	0
Uitgaven	674.973	0	674.973	- 48.084	626.889	229.813	19.650	26.052	5.928
Waarvan juridisch verplicht	42%				42%				
Subsidies	164.658		164.658	48.431	213.089	5.866	3.766	2.879	2.610
Vermaatschappelijking Natuur en Biodiversiteit	1.061		1.061	1.574	2.635	1.574	1.626	545	0
Natuur en Biodiversiteit op land	62.202		62.202	18.574	80.776	2.192	1.780	1.734	1.610
Beheer Kroondomeinen	803		803	0	803	0	0	0	0
Duurzame visserij	10.792		10.792	- 3.694	7.098	2.100	360	600	1.000
Regio Deals	89.800		89.800	31.977	121.777	0	0	0	0
Leningen	26.345		26.345	- 2.500	23.845	- 3.200	- 3.600	- 4.200	- 4.200
Leningen rente en aflossing	26.345		26.345	- 2.500	23.845	- 3.200	- 3.600	- 4.200	- 4.200
Garanties	0		0	0	0	0	0	0	0
Garanties natuur	0		0	0	0	0	0	0	0
Opdrachten	445.436		445.436	- 94.540	350.896	226.753	19.090	26.979	7.174
Natuur en Biodiversiteit Grote Wateren	0		0	0	0	0	0	0	0
Vermaatschappelijking Natuur en Biodiversiteit	21.629		21.629	- 9.172	12.457	- 8.233	- 6.250	- 6.313	- 3.420
Natuur en Biodiversiteit op land	313.455		313.455	- 70.745	242.710	234.100	23.499	21.301	3.210
Natuur en Biodiversiteit Grote Wateren	10.732		10.732	2.918	13.650	97	- 603	- 149	- 149
Duurzame visserij	6.495		6.495	- 617	5.878	- 5.050	- 3.420	3.870	3.473
Overige stelsel activiteiten	4.492		4.492	- 489	4.003	1.784	1.994	2.000	1.900
Internationale Samenwerking	3.715		3.715	- 163	3.552	- 81	0	0	0
Caribisch Nederland	3.864		3.864	- 1.350	2.514	300	1.950	300	0
Klimaatimpuls natuur en biodiversiteit	80.304		80.304	- 14.922	65.382	3.836	1.920	5.970	2.160
Regio Deals	750		750	0	750	0	0	0	0
Bijdragen Baten- Lastendiensten	9.076		9.076	0	9.076	200	200	200	200
Rijksrederij	9.076		9.076	0	9.076	200	200	200	200
Bijdragen aan ZBO / RWT	27.778		27.778	160	27.938	160	160	160	110
Staatsbosbeheer/ZBO	27.778		27.778	160	27.938	160	160	160	110
Bijdragen aan mede- overheden	0		0	0	0	0	0	0	0

	Ontwerpbe- groting 2021 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amende- menten (2)	Vastgestelde begroting 2021 (3)=(1)+(2)	mutatie 2021	Stand 1e suppletoire	mutatie 2022	mutatie 2023	mutatie 2024	mutatie 2025
Caribisch Nederland	0		0	0	0	0	0	0	0
Decentralisatieuitkering	0		0	0	0	0	0	0	0
Bijdragen aan (internationale) organisaties	1.680		1.680	365	2.045	34	34	34	34
Internationale Samenwerking	1.680		1.680	365	2.045	34	34	34	34
Storting begrotingsreserve	0		0	0	0	0	0	0	0
Storting begrotingsreserve visserij	0		0	0	0	0	0	0	0
Storting begrotingsreserve stikstof	0		0	0	0	0	0	0	0
Ontvangsten	182.499		182.499	231.929	414.428	3.500	2.000	- 500	- 1.000
Landinrichtingsrente	29.478		29.478	0	29.478	3.000	2.500	1.500	1.000
Verkoop gronden	12.159		12.159	0	12.159	0	0	0	0
Overige ontvangsten natuur	2.319		2.319	1.000	2.319	2.500	1.500	0	0
Duurzame visserij	6.993		6.993	- 200	7.793	- 2.000	- 2.000	- 2.000	- 2.000
Onttrekking begrotingsreserve	131.550		131.550	231.129	362.679	0	0	0	0

Toelichting op de uitgaven

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget wordt met € 14,8 mln. verhoogd. De verhoging wordt veroorzaakt door diverse mutaties die hieronder per categorie worden toegelicht. Het verschil met de mutatie op de uitgaven wordt voornamelijk veroorzaakt door de kasschuif voor de Regeling versneld natuurherstel van € 68,6 mln., waarbij het verplichtingenbudget niet wordt doorgeschoven.

Subsidies

Natuur en Biodiversiteit op land

Het subsidiebudget wordt met € 18,6 mln. verhoogd. Doordat de begrotingsreserve stikstof conform afspraak ophoudt te bestaan in 2021, wordt er € 20,1 mln. aan de reserve onttrokken ten behoeve van de Regeling Versneld Natuurherstel en toegevoegd aan dit budget op de begroting. Daarnaast worden de uitvoeringskosten voor deze regeling van € 2,8 mln. naar latere jaren doorgeschoven. Verder waren er nog diverse kleinere mutaties.

Regio deals

Het budget op dit artikel voor de Regio Deals neemt met € 32 mln. toe, doordat de middelen voor Rotterdam Zuid worden overgeheveld middels een specifieke uitkering. Het totale budget voor Regio Deals blijft onveranderd.

Opdrachten

Vermaatschappelijking Natuur en Biodiversiteit

Op het budget van 'Vermaatschappelijking natuur en biodiversiteit' vinden diverse mutaties plaats, waardoor het budget met € 9,2 mln. wordt verlaagd. Hoofdzakelijk gaat het om budgetoverhevelingen naar artikel 23 voor

onderzoek en de bijdrage aan RIVM. Zo wordt er € 4,7 mln. overgeheveld ten behoeve van de bijdrage aan RIVM in verband met de uitvoering van het Kennisprogramma stikstof. Daarnaast wordt € 4,2 mln. overgeheveld naar artikel 23 voor het onderhoud, beheer, actualisatie en doorontwikkeling van AERIUS. Dit online rekeninstrument ondersteunt de vergunningverlening, monitoring en ruimtelijke planvorming in relatie tot stikstof. Verder is in 2020 de Regeling tijdelijke ondersteuning nationale parken opengesteld. In 2021 wordt hiervoor € 1,7 mln. gereserveerd. Deze middelen worden overgeheveld naar het subsidiebudget voor 'Vermaatschappelijking natuur en biodiversiteit'.

Daarnaast wordt het budget met € 3 mln. naar beneden bijgesteld als gevolg van onder meer een afname van de bijdrage aan het meetnet voor stikstofdepositie en een overheveling van het DG stikstof budget naar artikel 24 voor de bijdrage aan de RVO.

Tot slot wordt er € 4,8 mln. aan het budget toegevoegd voor de Aanpak PAS-melders. Onder het voormalige PAS hoefde er geen vergunning aangevraagd te worden voor een project dat tot emissie/stikstofdepositie leidde zolang deze onder een bepaalde drempelwaarde bleef. Initiatiefnemers konden volstaan met een melding. Met het vervallen van het PAS zijn deze projecten alsnog vergunningplichtig geworden. Dit brengt kosten met zich mee en met deze verhoging worden middelen gereserveerd ten behoeve van een vergoeding/tegemoetkoming in de kosten voor PAS-melders.

Natuur en biodiversiteit op land

Dit voorjaar is de 1e tranche van de Regeling versneld natuurherstel opengesteld. Voor de regeling (twee tranches) is in totaal € 81,6 mln. beschikbaar. In de 1e tranche van de regeling kunnen terreinbeheerders van een stikstofgevoelig Natura2000-gebied budget aanvragen voor het uitvoeren van natuurherstel. De bevoorschotting vindt over een periode van vier jaar plaats. Omdat de begrotingsreserve stikstof conform afspraak ophoudt te bestaan in 2021, worden de voor deze regeling bestemde middelen nu onttrokken aan de reserve en toegevoegd aan dit budget op de begroting. Vervolgens is een deel van de beschikbare middelen met een kasschuif doorgeschoven naar de jaren 2022-2024. Deze kasschuif leidt vervolgens tot een verlaging van het budget met € 68,6 mln.

Bij Slotwet 2020 zijn de resterende middelen van de eerste tranche van de Regeling provinciale aankoop veehouderijen nabij natuurgebieden (gerichte opkoop) van € 99,5 mln. in de begrotingsreserve stikstof teruggestort. Bij Voorjaarsnota worden deze middelen aan de begrotingsreserve onttrokken en aan het opdrachtenbudget van toegevoegd. Daarnaast zijn de resterende middelen voor de tweede en derde tranche van de Regeling provinciale aankoop veehouderijen nabij natuurgebieden aan de begrotingsreserve onttrokken (€ 110 mln.) en samen met het andere budget voor de tweede en derde tranche met een kasschuif naar 2022 doorgeschoven. In totaal wordt er € 212,9 mln. doorgeschoven. Verder is € 1,5 mln. uit de begrotingsreserve stikstof onttrokken ten behoeve van de Regeling versneld natuurherstel.

Klimaatimpuls natuur en biodiversiteit

De klimaatakkordmiddelen voor pilots en onderzoeken veenweide worden ingezet voor diverse onderzoeken. De uitfinanciering hiervan vindt in meerdere jaren plaats. Met een kasschuif zijn de middelen daarom doorgeschoven naar de periode 2022 t/m 2025. Hierdoor wordt het budget voor 2021 onder andere met € 14,5 mln. verlaagd.

Toelichting op de ontvangsten

Onttrekking begrotingsreserve

De ontvangsten uit 'onttrekking begrotingsreserve' nemen met € 213,1 mln. toe. Deze middelen worden onttrokken uit de begrotingsreserve stikstof. Hiervan is voor € 99,5 mln. aan budget van de 1e tranche van de Regeling provinciale aankoop veehouderijen nabij natuurgebieden (gerichte opkoop) gereserveerd. Daarnaast wordt ook het resterende budget in de begrotingsreserve stikstof van € 110 mln., die bestemd is voor de tweede en derde tranche van de Regeling, onttrokken aan de reserve.

Daarnaast nemen de ontvangsten met € 21,6 mln. toe vanwege een onttrekking uit de begrotingsreserve stikstof van € 21,6 mln. voor de middelen die worden ingezet voor de Regeling versneld natuurherstel (€ 20,1 mln.) en voor de uitvoeringskosten (€ 1,5 mln.).

Artikel 23 Kennis en innovatie

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid art.23 (bedragen x € 1.000)									
	Ontwerpbe- grotting 2021 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amende- menten (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3)=(1)+(2)	mutatie 2021	Stand 1e suppletoire	mutatie 2022	mutatie 2023	mutatie 2024	mutatie 2025
Verplichtingen	221.723		221.723	14.483	236.206	8.216	6.952	11.142	3.446
Waarvan garantie verplichtingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Waarvan overige verplichtingen	221.723		221.723	14.483	236.206	8.216	6.952	11.142	3.446
Uitgaven	230.168		230.168	16.028	246.196	7.583	6.952	11.142	3.446
Waarvan juridisch verplicht	99%				99%				
Subsidies	113.309		113.309	6.917	120.226	305	948	5.593	630
Beleidsondersteunend onderzoek	24.067		24.067	6.515	30.582	- 733	- 100	- 100	0
Missiegedreven topsectoren - en innovatiebeleid	65.362		65.362	- 100	65.262	100	100	100	0
Kennisverspreiding en groen onderwijs	23.880		23.880	502	24.382	938	948	5.593	630
Kennisontwikkeling en (agrarische) innovatie (subsidies)	0		0	0	0	0	0	0	0
Opdrachten	14.359		14.359	5.045	19.404	2.446	1.314	1.314	570
Kennisontwikkeling en innovatie	14.359		14.359	5.045	19.404	2.446	1.314	1.314	570
Kennisontwikkeling en (agrarische) innovatie	0		0	0	0	0	0	0	0
Bijdragen Baten- Lastendiensten	6.612		6.612	7.480	14.092	3.465	3.346	3.346	1.330
RIVM	6.612		6.612	7.480	14.092	3.465	3.346	3.346	1.330
Bijdragen aan ZBO / RWT	95.888		95.888	- 3.414	92.474	1.367	1.344	889	916
Wageningen Research	95.481		95.481	- 3.007	92.474	2.120	2.354	2.348	2.348
ZonMW	407		407	- 407	0	- 753	- 1.010	- 1.459	- 1.432
Ontvangsten	12.267		12.267	0	12.267	0	0	0	0
Kennisontwikkeling en innovatie	12.267		12.267	0	12.267	0	0	0	0

Toelichting op de uitgaven

Subsidies

Beleidsondersteunend onderzoek

Deze mutatie betreft een verhoging van budget van € 6,5 mln. Een groot gedeelte hiervan betreft extra middelen voor onderzoek naar de klimaatvriendelijke veehouderij (€ 1,7 mln.) en extra middelen voor het 6e Actieprogramma Nitraatrichtlijn (€ 1,3 mln.).

Andere verhogingen van budget betreffen o.a. het kennisprogramma Circulair Terreinbeheer uitgevoerd door Wageningen Research (€0,7 mln.), de Milieueffectrapportage voor het 7e Actieprogramma Nitraatrichtlijn (€0,5 mln.), experimenten met natuurinclusieve landbouw op SBB pachtgrond (€0,4 mln.) en aanvullend onderzoek naar fijnstof in de pluimvee sector (€0,3 mln.).

Opdrachten

Kennisontwikkeling en innovatie

De verhoging van het budget met € 5 mln. betreft verschillende mutaties, waaronder een verhoging van het budget in verband met het uitvoeren van onderzoek door RIVM voor emissieregistratie (€ 1,6 mln.), voor het programma AERIUS (€ 1,5 mln.) en een budgetoverheveling van middelen voor het Kennisprogramma stikstof vanuit artikel 22 (€ 1,4 mln.). Deze laatste budgetoverheveling omvat in een reeks tot en met 2026 in totaal € 6,6 mln.

Bijdragen baten-lastendiensten

Bijdrage aan het RIVM

Het budget wordt met € 7,5 mln. verhoogd vanwege onder andere de volgende mutaties:

- Een budgetoverheveling vanaf artikel 22 voor de uitvoering van het Kennisprogramma stikstof dat het RIVM uitvoert (€ 3,3 mln.).
- De verhoging van budget ten behoeve van het programma AERIUS dat het RIVM uitvoert (€ 2,6 mln.)
- De verhoging van budget ten behoeve van de opdracht voor de uitbreiding van het meetnet depositiemetingen dat het RIVM uitvoert (€ 0,9 mln.). De uitbreiding vindt plaats om de onzekerheden te verkleinen, de ruimtelijke dekking te vergroten en meer inzicht te krijgen in het depositieproces en chemische reacties met stikstof in de lucht.
- De verhoging van budget ten behoeve van de opdracht voor de uitbreiding van het meetnet stikstof dat het RIVM uitvoert (€ 0,3 mln.). De uitbreiding vindt plaats op basis van de aanbevelingen van het Adviescollege Meten en Berekenen Stikstof.

Bijdragen aan ZBO / RWT

Wageningen Research

Het budget wordt met € 3 mln. verlaagd. Dit wordt onder andere veroorzaakt door de overheveling van € 5,7 mln. van artikel 23 naar het NVWA opdrachtenbudget ten behoeve van de bevoorschotting van Wettelijke onderzoekstaken/Wageningen Food and Safety Research (WOT/WFSR) en de overheveling van € 2,2 mln. van OCW naar LNV vanwege onderzoeksmiddelen uit de SEO-regeling. Deze laatste overheveling zal tot en met 2026 jaarlijks plaatsvinden.

Artikel 24 Uitvoering en toezicht

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid art.24 (bedragen x € 1.000)									
	Ontwerp- begroting 2021 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amende- menten (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3)=(1)+(2)	mutatie 2021	Stand 1e suppletoire	mutatie 2022	mutatie 2023	mutatie 2024	mutatie 2025
Verplichtingen	416.375	260	416.635	36.097	452.732	18.810	13.657	13.619	13.619
Waarvan garantie verplichtingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Waarvan overige verplichtingen	416.375	260	416.635	36.097	452.732	18.810	13.657	13.619	13.619
Uitgaven	416.295	260	416.555	36.097	452.652	18.810	13.657	13.619	13.619
Waarvan juridisch verplicht	96%				96%				
Bijdragen Baten- Lastendiensten			416.555	36.097	452.652	18.810	13.657	13.619	13.619
Bijdrage NVWA	223.567	0	223.567	15.045	238.612	13.201	13.201	13.201	13.201
Bijdrage RVO.nl	192.728	260	192.988	21.052	214.040	5.609	456	418	418
Ontvangsten			0	0	0	0	0	0	0
Agentschappen en overig	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting op de uitgaven

Het verplichtingenbudget wordt met € 36,1 mln. verhoogd. De verhoging wordt veroorzaakt door diverse mutaties die samenhangen met de uitgaven en worden hieronder per categorie toegelicht.

Bijdragen Baten-lastendiensten

Bijdrage aan de NVWA

De bijdrage aan de NVWA wordt met € 15 mln. verhoogd en bestaat uit diverse mutaties, waaronder:

- Overheveling van € 5,7 mln. van artikel 23 naar het budget voor de NVWA ten behoeve van de opdracht voor de Wettelijke onderzoekstaken van Wageningen Food and Safety Research.
- Voor het terugdraaien van de taakstelling Reistijd = werktijd wordt er € 4,8 mln. aan het budget toegevoegd. Deze uit 2014 stammende taakstelling was opgelegd om de reistijd van ambulante medewerkers niet meer als werktijd te zien. Het is niet gelukt om deze afspraak te verankeren in de CAO Rijk. Deze taakstelling is daarmee niet realiseerbaar gebleken en wordt teruggedraaid.
- De overheveling van € 1,5 mln. aan middelen ten behoeve van bevoorschotting van de opdracht betreffende het 6e AP Nitraat vanuit artikel 55 naar het budget voor de NVWA.
- Door de opvolging van de infractieprocedure van de Europese Commissie door een uitbreiding van de capaciteit van NVWA (15,2 fte) voor de handhaving zeevisserij controles wordt het budget met € 1,2 mln. verhoogd.
- Verhoging van het budget met € 1,2 mln. voor de toepassing van de AVG. Vanaf 2018 is DB verantwoordelijk voor de implementatie bij EZK en LNV. Daarvoor is in 2018 één structureel budget bij DB gezet door EZK en LNV samen om de kosten hiervoor te dekken. Nu de implementatiefase is afgerond worden de structurele budgetten voor de diensten die de AVG uitvoeren voor het LNV kerndepartement overgeheveld naar de LNV begroting.

Bijdrage aan RVO

Het budget wordt met € 21,1 mln. verhoogd en bestaat uit diverse mutaties, waaronder:

- Verhoging van het budget met € 8,9 mln. vanwege een overheveling vanuit artikel 24 voor de opdrachten die de RVO uitvoert op het gebied van het Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB).
- Een verhoging van het budget met € 5 mln. voor de ondersteuning van de RVO bij de Uniforme Openbare voorbereidingsprocedure (UOV) voor de zes luchthavens van het budget met € 5 mln.
- Door een stijging van de kosten voor Identificatie en Registratie (IR) uitvoering wordt het budget verhoogd met € 3 mln.
- Een verhoging van het budget met € 1,9 mln. vanwege een overheveling van de bijdrage aan de Centrale Cie Dierproeven vanuit artikel 21.
- Een verhoging van het RVO budget met € 1,6 mln. voor de inzet en ondersteuning bij de afzonderlijke PAGW-projecten (planvoorbereidingen en uitvoeringen).
- Conform het RVO jaarplan wordt er € 1 mln. toegevoegd aan het budget voor de bijdrage RVO vanuit het programma DG Stikstof.
- Vanwege een kasschuif wordt het budget van € 2,2 mln. voor de implementatie van de BGT verschoven naar 2022. Dit budget wordt gebruikt ter dekking van de meerkosten die de RVO heeft gemaakt in de ruimtelijke vastlegging en de registratie van landbouwpercelen.

4 Niet-beleidsartikelen

Artikel 50 Apparaat

Budgettaire gevolgen van beleid art. 50 Apparaat (bedragen x € 1.000)									
	Ontwerpbe- groting 2021 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amende- menten (2)	Vastgestelde begroting 2021 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1° supplettoire begroting (4)	Stand 1° supplettoire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	143.854	0	143.854	8.934	152.788	5.052	3.968	3.445	3.055
Uitgaven	143.854	0	143.854	8.934	152.788	5.052	3.968	3.445	3.055
Personele uitgaven	102.717	0	102.717	8.244	110.961	4.407	3.323	2.800	2.410
Eigen personeel	95.729	0	95.729	6.659	102.388	3.812	2.728	2.205	1.815
Externe inhuur	3.698	0	3.698	990	4.688	0	0	0	0
Overige personele uitgaven	3.290	0	3.290	595	3.885	595	595	595	595
Materiële uitgaven	41.137	0	41.137	690	41.827	645	645	645	645
ICT	500	0	500	0	500	0	0	0	0
Bijdrage aan SSO's (exclusief DICTU)	16.078	0	16.078	0	16.078	0	0	0	0
SSO DICTU	16.137	0	16.137	1.478	17.615	662	607	607	607
Overige materiële uitgaven	8.422	0	8.422	- 788	7.634	- 17	38	38	38
Ontvangsten	2.793	0	2.793	0	2.793	0	0	0	0

Toelichting

Personele uitgaven

De verhoging voor personele uitgaven is grotendeels veroorzaakt door het toevoegen van middelen voor de voorzetting van de Programma DG Stikstof (€ 1,8 mln.), voor een sociaal plan voor voormalige bedrijfs- en productschappen (€ 1,4 mln.) en voor de uitvoering van beleidsprogramma's (€ 3,2 mln.).

Ten slotte waren er nog diverse kleine mutaties waardoor het budget voor personele uitgaven per saldo toeneemt met € 8,2 mln.

Artikel 51 Nog onverdeeld

Budgettaire gevolgen van beleid art. 51 Nog onverdeeld (bedragen x € 1.000)									
	Ontwerpbegroting 2021 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amende- menten (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1° supplettoire begroting (4)	Stand 1° supplettoire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	50.960	0	50.960	1.080	52.040	31.248	26.497	24.484	25.561
Uitgaven	50.960	0	50.960	1.080	52.040	31.248	26.497	24.484	25.561
Prijsbijstelling	0	0	0	27.927	27.927	17.062	17.061	15.090	15.821
Loonbijstelling	0	0	0	13.661	13.661	12.711	12.384	12.094	12.240
Nog te verdelen	50.960	0	50.960	- 40.508	10.452	1.475	- 2.948	- 2.700	- 2.500
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting

Loon- en prijsbijstelling

De loon- en prijsbijstellingstranche 2021 is bij Voorjaarsnota 2021 op artikel 51 Nog onverdeeld geplaatst. De loonbijstelling betreft de vergoeding voor de stijging van de contractloonontwikkeling en de stijging van de sociale lasten voor de overheidswerkgever. De prijsbijstelling betreft de verwerking van de stijging van diverse prijsindexen. Bij de Miljoenennota zullen deze budgetten toegedeeld worden aan de relevante onderdelen op de LNV begroting.

Nog te verdelen

Het onderdeel Nog te verdelen wordt verlaagd met € 40,5 mln. Dit wordt met name verklaard door een overheveling van € 32 mln. naar artikel 22. Het gaat om een bijdrage aan het Provinciefonds voor de Regio Deal Rotterdam Zuid (€ 32 mln.). Ook wordt er € 8,8 mln. overgeheveld naar artikel 24 voor de bijdrage aan RVO.nl. Het betreft opdrachten met betrekking tot het herziene GLB en landschapselementen.

5 Agentschappen

5.1 Agentschap NVWA

Exploitatieoverzicht Baten-lastenagentschap NVWA Suppletoire begroting 2021 (bedragen x € 1.000)

	(1) Vastgestelde begroting	(2) Mutaties 1e suppletoire begroting	(3)=(1)+(2) Totaal geraamd
Baten			
- Omzet	404.273	17.769	422.042
waarvan omzet moederdepartement	185.119	13.506	198.625
waarvan omzet overige departementen	108.524	4.269	112.793
waarvan omzet derden	110.630	- 6	110.624
Rentebaten	0	0	
Vrijval voorzieningen	0	0	
Bijzondere baten	17.070	23.915	40.985
Totaal baten	421.343	41.684	463.027
Lasten			
Apparaatskosten	412.566	34.829	447.395
- Personele kosten	224.212	37.188	261.400
waarvan eigen personeel	189.745	38.550	228.295
waarvan inhuur externen	22.244	- 1.917	20.327
waarvan overige personele kosten	12.223	555	12.778
- Materiële kosten	188.354	- 2.359	185.995
waarvan apparaat ICT	2.140	10	2.150
waarvan bijdrage aan SSO's	51.533	6.466	57.999
waarvan overige materiële kosten	134.681	- 8.835	125.846
Rentelasten	98	2	100
Afschrijvingskosten	11.979	3.053	15.032
- Materieel	2.025	212	2.237
waarvan apparaat ICT	98	152	250
waarvan overige materiële afschrijvingskosten	1.927	60	1.987
- Immaterieel	9.954	2.841	12.795
Overige lasten	500	0	500
waarvan dotaties voorzieningen	500	0	500
waarvan bijzondere lasten	0	0 -	
Totaal lasten	425.143	37.884	463.027
Saldo van baten en lasten gewone bedrijfsuitoefening	- 3.800	3.800	0
Agentschapsdeel Vpb-lasten	0	0 -	
Saldo van baten en lasten	- 3.800	3.800	0

Toelichting op de baten

Ten opzichte van de begroting is de omzet gestegen als gevolg van aanvullende opdrachten van het moederdepartement met name op het gebied van verbetering toezicht vleesketen, € 10,3 mln,. Daarnaast heeft VWS onder meer aanvullende middelen ter beschikking gesteld voor toezicht op het wietexperiment, € 0,7 mln, en controle op exotische muggen, € 0,7 mln. en is ook de opdracht voor de provincies € 1,0 mln groter geworden.

De bijzondere baten zijn toegenomen om de kostenstijging als gevolg van verhoging van tarieven voor het bedrijfsleven gedeeltelijk te dempen en heeft daarnaast tot gevolg dat het saldo van baten en lasten, in de begroting – € 3,8 mln, niet meer negatief is.

Toelichting op de lasten

Personele kosten

De personele kosten nemen toe met € 37,2 mln, deels als gevolg van het extra werk voor de departementen, € 17,7 mln, maar deels ook vanwege meerwerk voor het bedrijfsleven, € 20 mln. Dit meerwerk wordt niet doorbelast aan het bedrijfsleven en de vergoeding daarvoor is verantwoord onder de post bijzondere baten.

Materiële kosten

De bijdrage SSO's stijgt met € 6,5 mln, deels als gevolg van hoger kosten applicatiebeheer DICTU, € 2,1 mln, en huisvestingskosten, € 2,1 mln, en deels als verschuiving van servicekosten, € 2,3 mln, van overige materiële kosten naar bijdrage SSO's.

De overige materiële kosten zijn € 8,8 mln. lager dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt doordat een voorziening voor onverwachte kosten Brexit bij de NVWA (€ 4,0 mln.) vervalt en nu ten laste komt van het moederdepartement. Daarnaast, zoals hierboven reeds gemeld, heeft er een verschuiving plaatsgevonden van overige materiële kosten naar bijdrage aan SSO's.

Immaterieel

Deze kosten zijn € 2,8 mln. hoger dan begroot. Dit betreft € 1,8 mln. reguliere afschrijving op software en 1,0 mln. afschrijving m.b.t. het IV ICT Actieplan.

Kasstroomoverzicht (Bedragen x € 1.000)

Omschrijving	(1) Vastgestelde begroting	(2) Mutaties 1e suppletioire begroting	(3)=(1)+(2) Totaal geraamd
1. Rekening-courant RHB 1 januari + depositorekeningen	2.876	23.784	26.660
Totaal ontvangsten operationele kasstroom (+)	421.343	41.684	463.027
Totaal uitgaven operationele kasstroom (-/-)	- 412.664	- 34.831	- 447.495
2. Totaal operationele kasstroom	8.679	6.853	15.532
Totaal investeringen (-/-)	- 7.150	- 2.200	- 9.350
Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	-	-	-
3. Totaal investeringskasstroom	- 7.150	- 2.200	- 9.350
Eenmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)	-	- 7.055	- 7.055
Eenmalige storting door moederdepartement (+)	-	5.000	5.000
Aflossingen op leningen (-/-)	- 13.370	1.312	- 12.058
Beroep op leenfaciliteit (+)	7.150	2.200	9.350
4. Totaal financieringskasstroom	- 6.220	1.457	- 4.763
5. Rekening-courant RHB 31 december (=1+2+3)	- 1.815	29.894	28.079

Toelichting

De totale kasstroom is € 29,9 mln hoger dan in de vastgestelde begroting. Het verschil kan als volgt worden gespecificeerd:

Rekening-courant RHB 1 januari + depositorekeningen

Ten opzichte van de begroting is de rekening courant € 23,8 mln. hoger.

Operationele kasstroom

De operationele kasstroom wordt € 6,9 mln hoger. Dit bestaat uit de som van het saldo van baten en lasten, de afschrijvingskosten en dotaties aan voorzieningen. De operationele kasstroom is met name verbeterd door de verhoging van de bijzondere baten met € 3,8 mln.

Investeringskasstroom

De totale investeringen in ICT zijn € 1,5 mln. hoger dan begroot. Daarnaast extra investeringen in laboratorium-apparatuur (€ 0,7 mln.)

Financieringskasstroom

De totale financieringskasstroom is € 1,5 mln hoger dan in de vastgestelde begroting. De eenmalige vermogensstorting van € 5,0 mln. betreft een compensatie voor het verlies als gevolg van Corona in 2020. De uitkering aan het moederdepartement betreft het bedrag dat conform saldibevestiging 2020 aan het moederdepartement wordt teruggestort. Daarnaast wordt er ten opzichte van de begroting €1,3 mln. minder afgelost en wordt voor € 2,2 mln beroep gedaan op de leenfaciliteit, conform de toename in de investeringen.

Rekening courant

De verwachte stand rekening-courant neemt ten opzichte van de vastgestelde begroting toe met € 29,9 mln. tot € 28,1 mln.

Overzicht doelmatigheidsindicatoren

	2021	2021
	Stand 1e	
	Vastgestelde	supplettoire
	begroting	begroting
Gemiddelde kostprijs (€/uur)	121,54	121,54
Tarieven		
Index 2012 = € 94,07 = 100	129,2	129,2
Omzet per productgroep (in € mln.)		
Handhaven	282,1	263,6
Keuren certificering op afstand	10,1	10,1
Keuren import	20,5	19,4
Keuren export, slachthuizen en overige activiteiten	91,6	101,5
FTE		
Aantal FTE (excl. Externe inhuur)	2.406	2.718
Saldo van baten en lasten als % van de totale baten	- 0,90%	0,00%
Kwaliteit		
Afhandelsnelheid informatieverzoeken, klachten en meldingen	90%	90%
Tijdig betaalde facturen (< 30 dagen)	95%	95%

6 De begroting van het Diergezondheidsfonds (DGF)

Budgettaire gevolgen Diergezondheidsfonds (bedragen x € 1.000)						
art. 1	Bewaking en bestrijding van dierziekten en voorkomen en verminderen van welzijnsproblemen	Ontwerpbegroting 2021 (1)	Mutaties via NvW, moties, amendementen en ISB (2)	Vastgestelde begroting 2021 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5)=(3+4)
	Verplichtingen	34.329		34.329	8.540	42.869
	Uitgaven	34.329		34.329	8.540	42.869
	waarvan juridisch verplicht	81%				81%
	Programma-uitgaven	34.329		34.329	8.540	42.869
	Opdrachten	34.329		34.329	8.540	42.869
	1. Bewaking van dierziekten	21.915		21.915	- 3.230	18.685
	2. Bestrijding van dierziekten	9.685		9.685	11.485	21.170
	3. Voorkomen en verminderen van welzijnsproblemen					
	4. Overig	2.729		2.729	285	3.014
	Ontvangsten	33.964		33.964	49.213	83.177
	Ontvangsten van LNV	5.387		5.387		5.387
	Ontvangsten van sector	20.177		20.177		20.177
	Ontvangsten van EU	3.500		3.500		3.500
	Bijdrage sector crisisreserve	4.900		4.900		4.900
	Saldo van de afgesloten rekeningen	0		0	49.213	49.213

Toelichting op de uitgaven

Bewaking van dierziekten

Het budget op deze post wordt met € 3,2 mln. verlaagd. Dit komt voor het grootste gedeelte doordat de prognose voor salmonella vaccinatie van € 5,8 mln. naar € 2,25 mln. is bijgesteld omdat het EU te financieren deel voortaan buiten begrotingsverband verantwoord wordt. Daarnaast is er € 0,32 mln. aan deze post toegevoegd vanwege overloop van uitgaven uit 2020.

Bestrijding van dierziekten

Het budget op deze post wordt met € 11,5 mln. verhoogd. De raming voor de DGF-uitgaven bestrijding is verhoogd (€ 10,2 mln.) doordat uitgaven voor de afwikkeling ruiming nertsen, uitbraken vogelgriep en calamiteitenreserve destructie 2020 vanuit 2020 naar 2021 zijn doorgeschoven. Ook is de raming voor de uitgaven salmonella bestrijding verhoogd (€ 1,4 mln.) door aangepast beleid omtrent de bestrijding van zoönotische salmonella bij pluimvee.

Overige

De overige uitgaven in 2021 zijn met € 0,285 mln. verhoogd. Dit betreft het LNV-aandeel in de financiering Stichting Diergeneesmiddelen Autoriteit (SDa), welke is overgekomen van de LNV begroting.

Toelichting op de ontvangsten

Het DGF-saldo is de resultante van het beginsaldo van een jaar en het saldo van specifieke uitgaven en ontvangsten in dat jaar. Het saldo van het Diergezondheidsfonds bestaat deels uit de wettelijk vastgelegde

crisisreserves die voor de sectoren varken, schaap, geit en pluimvee zijn vastgelegd. Verder bestaat het saldo uit werkkapitaal waaruit de lopende kosten voor bewaking, voorzieningen, verdenkingen en bestrijding worden betaald. Ook betreft het EU-gelden die nog met de sectoren worden verrekend. Via het saldo kunnen genoemde gelden jaar op jaar worden meegenomen. Met deze 1e suppletioire begroting wordt derhalve het eindsaldo DGF 2020 ad € 49,2 mln. toegevoegd aan het budget voor 2021. Het genoemde eindsaldo betreft het DGF-saldo ad € 36,6 mln. en de crisisreserve ad € 12,6 mln.